

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

*Traducere neoficială a variantei engleze a hotărârii,
efectuată de asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIUNEA A PATRA

CAUZA POPOVICI c. MOLDOVEI

(Cererile nr. 289/04 și 41194/04)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

27 noiembrie 2007

DEFINITIVĂ

02/06/2008

*Această hotărâre va deveni definitivă în modul stabilit de articolul 44 § 2 al
Convenției. Ea poate fi subiect al revizuirii editoriale.*

În cauza Popovici c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită în cadrul unei Camere compuse din:

Sir Nicolas BRATZA, *Președinte*,

DI J. CASADEVALL,

DI S. PAVLOVSKI,

DI L. GARLICKI,

Dra L. MIJOVIĆ,

DI J. ŠIKUTA,

Dna P. HIRVELÄ, *judecători*,

și dl T.L. EARLY, *Grefier al Secțiunii*,

Deliberând la 6 noiembrie 2007 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la acea dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află două cereri (nr. 289/04 și 41194/04) depuse împotriva Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de către Petru Popovici („reclamantul”), la 28 noiembrie 2003 și 12 octombrie 2004.

2. Reclamantul a fost reprezentat de către dl V. Nagacevski, care a acționat în numele organizației „Juriștii pentru drepturile omului”, o organizație non-guvernamentală cu sediul în Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către dl V. Grosu, Agentul guvernamental.

3. Reclamantul a pretins, în special, o violare a articolului 3 din cauza condițiilor inumane și degradante de detenție; o violare a articolului 5 din cauza arestării preventive nemotivate; o violare a articolului 13 din cauza lipsei recursurilor efective împotriva condițiilor inumane și degradante de detenție; o violare a articolului 6 din cauza procedurilor penale inechitabile; și o încălcare a prezumției nevinovăției.

4. La 26 septembrie 2006, Curtea a decis să conexeze cererile și să le comunice Guvernului. În conformitate cu prevederile articolului 29 § 3 al Convenției, ea a decis să examineze fondul cererilor concomitent cu admisibilitatea acestora.

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

5. Reclamantul, dl Petru Popovici, cunoscut ca Micu („reclamantul”), este un cetățean al Republicii Moldova, care s-a născut în anul 1962. În prezent, el ispășește o pedeapsă sub formă de detențiune pe viață în închisoarea din Rezina.

1. Contextul cauzei

6. În anii 2000 și 2001, reclamantul și un grup din alte zece persoane au fost învinuiți de faptul că erau membri ai unei organizații criminale și că au comis mai multe infracțiuni, inclusiv zece omoruri și treisprezece tentative de omor. Reclamantul a fost reținut și plasat în detenție la 12 noiembrie 2001.

7. La 22 octombrie 2002, șapte membri ai organizației au fost condamnați de către Curtea Supremă de Justiție printr-o hotărâre irevocabilă la pedepse cu închisoarea variind între zece ani și detențiune pe viață. Reclamantul și alți trei co-acuzați (R., S. și G.D.) au fost judecați separat.

8. Reclamantul a fost învinuit de crearea și conducerea unei organizații criminale. În calitate sa de organizator și conducător al organizației, el a fost acuzat de tentativă de omor a cinci persoane; omorul a trei persoane; lipsirea de libertate fără temei legal a trei persoane și păstrarea armelor de foc. De asemenea, el a fost acuzat personal de folosirea documentelor false; păstrarea și folosirea armelor de foc; șantaj; furt și păstrarea substanțelor narcotice.

9. În timpul procedurilor în fața primei instanțe, acuzarea a renunțat la învinuirile referitoare la două tentative de omor.

2. Interviuul Secretarului Consiliului Suprem de Securitate al Republicii Moldova

10. În luna martie 2003, Secretarul Consiliului Suprem de Securitate al Republicii Moldova, dl Valeriu Gurbulea, a dat un interviu unui ziar de limbă rusă în care el a declarat, *inter alia*:

„Людьми главы самой крупной преступной группировки - Мику - предпринимались самые энергичные попытки его освобождения из под стражи, и только личное вмешательство Президента пресекло эти попытки.”

„Oamenii liderului celei mai mari organizații criminale - Micu - au întreprins cele mai energice încercări pentru a-l elibera pe acesta de sub arest și doar implicarea personală a Președintelui a curmat aceste încercări.”

3. Achitarea reclamantului

11. La 7 octombrie 2003, Curtea de Apel Chișinău l-a achitat pe reclamant de toate capetele de acuzare din cauza lipsei probelor. Curtea de Apel l-a achitat pe reclamant de toate acuzațiile și a dispus eliberarea lui din detenție. De asemenea, ea l-a achitat pe co-acuzatul G.D., însă i-a condamnat pe co-acuzații R. și S. În hotărârea sa, instanța de judecată a constatat, *inter alia*, următoarele:

„..."

[Reclamantul] este învinuit de faptul că, în perioada din ianuarie 1998 pînă în februarie 2000, prin înțelegere cu R. și S., au înființat o organizație criminală și au condus-o. ...

Ca organizator și conducător al organizației criminale, el este învinuit de omorul a trei persoane, tentativă de omor a cinci persoane, lipsirea de libertate a trei persoane și dobîndirea și păstrarea armelor de foc. De asemenea, el este învinuit personal de dobîndirea și păstrarea armelor de foc și a drogurilor la momentul arestării sale la 12 noiembrie 2001, de folosirea documentelor false, șantaj și furt.

Atît în cadrul anchetei penale cît și în procedurile din fața instanțelor judecătorești [reclamantul] și-a susținut nevinovăția.”

Referitor la acuzația de creare și conducere a organizației criminale, instanța de judecată a constatat următoarele:

„Învinuirea [reclamantului] este declarativă și se bazează pe presupuneri și nu are niciun suport probant convingător și bazat pe probe concludente. În ședința judiciară, procurorul nu a prezentat probe noi.

Inculpații R. și G.D. [și cele șapte persoane condamnate de Curtea Supremă de Justiție la 22 octombrie 2002] nu au dat depoziții la faza urmăririi penale ce l-ar fi incriminat pe [reclamant] de crearea și conducerea organizației criminale ..., procurarea armelor, munițiilor și automobilelor, închirierea apartamentelor și finanțarea organizației criminale.

Învinuirea adusă [reclamantului] se bazează pe depozițiile lui S. [co-inculpat] care a declarat că [reclamantul], C., L.V., L.P., și G.D. [presupuși membri ai organizației criminale] sunt oamenii [reclamantului] și că [reclamantul] ar fi co-interesat în omorul lui Gr. [victima unei tentative de omor cu privire la care acuzațiile împotriva reclamantului au fost retrase]; că R. [co-inculpat] a spus că [reclamantul] a dat banii [pentru omor]; că L.V. [condamnat de Curtea Supremă de Justiție la 22 octombrie 2002] i-a spus că [reclamantul] nu se poate întoarce în oraș din cauza lui Gr. și că G.D. [co-inculpat] poate îndeplini orice însărcinare a [reclamantului].

Aceste depoziții [indirecte] nu au fost confirmate de R. [co-inculpat] sau de L.V. [condamnat de Curtea Supremă de Justiție la 22 octombrie 2002] atît la ancheta penală cît și în instanța de judecată.

Mai mult, R. [co-inculpat] a declarat că banii [pentru un omor] au fost transmiși de o altă persoană, Pa., și nu de către [reclamant].

Nu s-a constatat că [reclamantul] ar fi participat la întrunirile organizației criminale, la întocmirea planurilor săvîrșirii omorurilor, că a ținut legătura telefonică cu organizatorii și membrii organizației criminale.

Niciunul din martorii interogați pe acest episod de învinuire [crearea și conducerea organizației criminale], precum și pe episoadele omorurilor premeditate și tentativelor de omor, n-au dat depoziții ce l-ar incrimina pe reclamant.

Potrivit articolului 17 alin. 3 al Codului penal, organizatorii și conducătorii organizației criminale poartă răspundere pentru toate infracțiunile săvârșite de organizația criminală. În această cauză, înseși organele anchetei penale la înaintarea învinuirii și în rechizitoriu au pus la îndoială crearea și conducerea unei organizații criminale de către [reclamant] prin faptul că i-au incriminat numai organizarea a trei din totalul de zece omoruri și cinci din totalul de treisprezece tentative de omor.

Prin așa o învinuire declarativă, bazată pe presupuneri, care n-a fost confirmată în ședința judiciară prin nici o probă instanța este în imposibilitate de a pronunța o sentință de condamnare a [reclamantului].”

Referitor la acuzațiile de omoruri, tentativele de omor, privarea de libertate și păstrarea armelor de foc de către reclamant în calitatea sa de organizator și conducător al organizației criminale, Curtea de Apel a constatat următoarele:

„... N-a fost dovedit faptul că [reclamantul] ar fi participat la săvârșirea crimelor incriminate în calitate de executor, instigator sau complice.

În dezbaterile judiciare, procurorul s-a dezis de învinuirea înaintată [reclamantului] privind tentativa de omor a lui Gr. și J., considerînd că această învinuire n-a fost dovedită în ședința judiciară. În același timp, el a menținut încadrarea acțiunilor altor inculpați pe acest episod, astfel iarăși punînd la îndoială responsabilitatea [reclamantului] în ceea ce privește organizarea omorurilor și tentativelor de omor.

În astfel de circumstanțe, [reclamantul] nu poate fi condamnat nici ca organizator la privarea ilegală de libertate a lui Gr., D. și C. ... sau păstrarea armelor de foc ... ca organizator al organizației criminale.”

Referitor la acuzația de deținere și folosire a documentelor false, instanța de judecată a constatat, *inter alia*, că:

„[Reclamantul], de asemenea, este învinuit de obținerea documentelor false și de folosirea acestora pentru a pleca în Ucraina.

Nici la ancheta penală și nici în ședința de judecată [reclamantul] nu și-a recunoscut vina. ...

Interogat la 27 noiembrie 2000, bănuitul B.G. [șeful autorității de stat care ar fi eliberat documente de identitate false reclamantului] nu a dat depoziții ce l-ar incrimina pe [reclamant]. Abia la 18 aprilie 2001, după încetarea cauzei penale în privința lui [B.G.], el a declarat că [reclamantul] a obținut un buletin de identitate fals și un pașaport.

În asemenea circumstanțe, Colegiul pune la îndoială veridicitatea depozițiilor lui B.G.

Mai mult, organele anchetei penale și procurorul în ședința judiciară n-au prezentat documentele falsificate chipurile de [reclamant] ca adeverința de naștere, livretul militar, adeverința de căsătorie și alte documente necesare pentru perfectarea unui pașaport și a unui buletin de identitate.

Judecății nu i-au fost prezentate nici pașaportul și nici buletinul de identitate.

Semnătura [reclamantului] nu apare pe cererea depusă la serviciul pașapoarte pentru eliberarea pașaportului nr. 49001072. ...”

Referitor la acuzația de șantaj, Curtea de Apel a constatat, *inter alia*, următoarele:

„[Reclamantul] este învinuit că în perioada anilor 1998-2000, împreună cu G.V. și B.I., au estorcat 200,000 lei (MDL) de la C. ...

[Reclamantul] a declarat că nu a estorcat bani de la C. ...

Vinovăția [reclamantului] nu și-a găsit confirmare în ședința judiciară din următoarele considerente:

Interogat în calitate de parte vătămată și confruntat în ședința judiciară cu J., C. a declarat că ... în anul 1998 el a împrumutat 5,000 dolari SUA de la J.. Mai apoi, el i-a întâlnit pe G.V. și pe [reclamant]. Ultimul i-a spus să întoarcă banii cât mai repede.

Mai târziu, G.V., împreună cu B.I. și Ca., veneau la [C.] și îl amenințau și îi luau banii. El [C.] consideră că [reclamantul] era liderul lor. [Reclamantul] i-a spus să întoarcă banii la oamenii de la care i-a luat. C. a declarat că nu [reclamantul] i-a trimis bandiții, ci J..

J. a declarat că el i-a împrumutat lui C. 6,000 dolari SUA și că C. timp îndelungat nu-i întorcea. El i-a vândut pretenția sa lui G.V. pentru aproximativ 1,800 dolari SUA. Pe durata anchetei penale, el a fost impus să dea depoziții împotriva [reclamantului], fiind amenințat cu represalii de către poliție. ...

Din depozițiile lui C. și J. nu rezultă că [reclamantul] a amenințat pe cineva sau ar fi estorcat bani.

Mai mult, prin ordonanța din 21 mai 2003 ... cauza penală de învinuire a lui G.V. și B.I. pe episodul estorcării banilor de la C. a fost clasată din lipsă de probe.

Prin ordonanța din 28 iulie 2003, procurorul a casat ordonanța de clasare a procesului penal. ...

Prin urmare, există un alt dosar penal în privința altor persoane în ceea ce privește pretinsul șantaj. ...”

Referitor la acuzația de furt, Curtea de Apel a constatat, *inter alia*, următoarele:

„[Reclamantul] este învinuit că, în luna august 1999, prin înțelegere prealabilă cu persoane necunoscute, în mod deschis, au sustras automobilul lui C.E. ...

[Reclamantul] nu și-a recunoscut vina și a declarat că nu-l cunoștea pe C.E..

Probele aduse de procuror în ședința de judecată nu confirmă vinovăția [reclamantului]. ...

C.E. a declarat în ședința de judecată că automobilul ... a fost înregistrat pe numele lui când lucra la firma S. în calitate de casier. După moartea moșului său ... care era directorul firmei ... concubina moșului său i-a poruncit lui [C.E.] să aducă automobilul la firmă. El a adus automobilul, însă a păstrat pentru sine un set de documente. ...

Într-o zi, el a luat automobilul și a plecat peste hotare. După ce a revenit, R. i-a spus că [reclamantul] i-a spus lui să aducă mașina înapoi.

Peste un timp în fața mașinii s-a oprit un alt automobil. ... Din el au coborât două persoane, care l-au atacat și i-au luat mașina. Ei au plecat împreună la un restaurant, unde [reclamantul] l-a întrebat de ce a luat mașina și ambii s-au înțeles s-o vîndă. C.E. confirmă că moșul lui i-a lăsat automobilul, dar documentele respective n-au fost întocmite.

Nu s-a confirmat faptul că [reclamantul] a întreprins careva măsuri pentru a-l deposea pe C.E. de automobil. N-au fost stabilite persoanele care l-au atacat pe C.E..

După o apreciere a depozițiilor lui C.E., Colegiul consideră că el este cointerestat în rezultatul examinării cauzei, deoarece el pretinde și în timpul de față la automobil. Mai mult, după cum reiese din hotărîrea judecătorei Botanica din 30 ianuarie 2002 s-a constatat faptul că proprietarul automobilului era firma S., și nu C..

Reieșind numai din depozițiile lui C.E. nu se poate face o concluzie fermă despre vinovăția [reclamantului]. ...”

Referitor la acuzația cu privire la păstrarea de către el personal a armelor de foc și a substanțelor narcotice în timpul reținerii sale într-o farmacie, Curtea de Apel a constatat, *inter alia*, următoarele:

„...[reclamantul] nu și-a recunoscut vina și ... a declarat că el nu avea asupra sa nici pistol și nici droguri în timpul reținerii. ...

... [șase] colaboratori ai poliției ... care au participat la reținerea [reclamantului] în noiembrie 2001 au declarat că asupra reclamantului a fost depistat un pistol ... și un pachetel cu substanțe narcotice.

Martorul G.F. a declarat că ... atunci cînd ea a intrat în farmacie [reclamantul] era deja la podea. Ea a văzut un pistol și un pachetel cu praf. [Reclamantul] striga că pistolul i l-au băgat colaboratorii poliției cu vreo trei minute înainte. Ea a auzit două împușcături.

Martorul B.I. a declarat că ... atunci cînd a venit la serviciu farmacia era încercuită. [Reclamantul] ședea pe scaun. Ea a văzut jos un pistol. Ea nu a văzut de unde a fost scos pachetelul cu [droguri].

Martorul E.A. a declarat că ... se afla la serviciu în farmacie. În farmacie au intrat două persoane înarmate și au cerut tuturor să se culce la podea. Cînd se afla în coridor, el a auzit două împușcături. Cînd a intrat în sală, el a văzut un pistol la podea. [Reclamantul] striga să nu i se bage nimic în buzunar.

Martorul L.A. a declarat că în acel moment el se afla la serviciu și a auzit gălăgie. Colaboratorii poliției au intrat în farmacie și i-au culcat pe toți la podea. La momentul cînd [reclamantul] ședea pe podea, de afară s-au auzit strigăte și două împușcături.

Martorul I. a declarat că ... el se afla la serviciu. El a auzit gălăgie. El a văzut la podea un bărbat și lîngă el un pistol. El a auzit împușcături cînd a intrat în sală.

În ședința judiciară a fost studiată minuțios imprimarea video-audio din care rezulta că la reținerea [reclamantului] ultimul striga să nu i se introducă în buzunare arme și alte obiecte.

Înregistrările video-audio au fost efectuate cu diferite încălcări.

Înregistrarea a fost efectuată cu întreruperi și devieri ale camerei de filmat de la [reclamant]. Percheziția a fost efectuată cu filmarea capului [reclamantului] și nu a obiectelor care erau scoase din buzunarele sale.

... martorii asistenți au declarat că nu au văzut vreun pachetel cu [droguri]. Martorii L. și I. au declarat că împușcăturile au fost efectuate când [reclamantul] era la podea.

Din raportul de constatare ... rezultă că tubul de cartuș a fost tras din pistolul ridicat de la [reclamant].

Niciunul din martorii interogați nu au declarat că [reclamantul] a tras sau că el putea să tragă, deoarece când s-au auzit împușcături după cum susțin martorii L. și I. reclamantul era în [farmacie].

Colegiul consideră că depozițiile polițiștilor care l-au reținut pe [reclamant] nu pot fi luate ca bază pentru pronunțarea unei sentințe de condamnare, deoarece ei sunt persoanele care l-au reținut. ...

Deoarece apar dubii cu privire la vinovăția [reclamantului], iar orice îndoieli se tratează în folosul inculpatului, el urmează a fi achitat. ...”

12. Procuratura a contestat această hotărâre cu apel, invocând aceleași acuzații și argumente ca și cele invocate în sprijinul condamnării reclamantului.

4. Reținerea administrativă și detenția reclamantului

13. La aceeași dată, 7 octombrie 2003, reclamantul a fost reținut la ușa sălii de judecată de către polițiști de la Direcția Generală de Combatere a Crimei Organizate și Corupției a Ministerului Afacerilor Interne („DGCCOC”) și plasat în detenție.

14. A doua zi, la 8 octombrie 2003, reclamantul a fost adus la Judecătoria Centru, unde a fost condamnat la treizeci de zile de arest administrativ pentru nesubordonarea cu rea-voință cererii legitime a colaboratorului poliției, opunerea de rezistență colaboratorului poliției și pentru ultragiarea colaboratorului poliției, contrar articolelor 174, 174/5 și 174/6 ale Codului cu privire la contravențiile administrative. Se pare că, în timpul procedurilor administrative, reclamantul nu a fost asistat de un avocat.

15. La 13 octombrie 2003, avocatul reclamantului a depus plângere împotriva condamnării, în care el a susținut că reclamantul nu a comis vreo contravenție administrativă. El nu s-a plâns de faptul că reclamantul nu a fost asistat de un avocat în timpul procedurilor administrative.

16. La 22 octombrie 2003, Curtea de Apel Chișinău a examinat plângerea reclamantului în lipsa sa și a avocatului acestuia și a respins-o ca neîntemeiată. Între timp, reclamantul era deținut în izolatorul de detenție provizorie al Ministerului Afacerilor Interne din Chișinău. Potrivit lui, condițiile de detenție erau inumane și degradante. El a prezentat o descriere detaliată a condițiilor de detenție și a susținut că aceeași descriere putea fi găsită în raportul Comitetului european pentru

prevenirea torturii și tratamentelor sau pedepselor inumane sau degradante (CPT) din anul 2001 cu privire la Republica Moldova. Guvernul a contestat acuzațiile reclamantului cu privire la condițiile de detenție.

5. Arestarea preventivă continuă a reclamantului

17. La 6 noiembrie 2003, după expirarea perioadei de treizeci de zile de arest administrativ, reclamantul nu a fost eliberat, ci a fost reținut din nou, fiind acuzat de o nouă infracțiune de șantaj.

18. La 9 noiembrie 2003, Judecătoria Buiucani a emis un mandat de arestare pe numele reclamantului pe un termen de zece zile. Motivarea instanței de judecată a fost următoarea:

„[Reclamantul] este bănuît de comiterea unei infracțiuni pentru care legea prevede privațiune de libertate mai mare de doi ani, el a fost anterior condamnat și ar putea să se eschiveze de la răspunderea penală. Aflarea sa în libertate ar putea împiedica stabilirea adevărului.”

19. Reclamantul a depus recurs și a solicitat să-i fie permis accesul la dosarul penal; totuși, lui i s-a dat doar o copie a plângerii depusă de către pretinsa victimă.

20. La 14 noiembrie 2003, Curtea de Apel Chișinău a respins recursul reclamantului.

21. La 17 noiembrie 2003, potrivit susținerilor reclamantului și ale avocatului acestuia, între ei a avut loc o întrevedere în prezența unui ofițer de urmărire penală.

22. La 18 noiembrie 2003, avocatul reclamantului s-a plâns de acest lucru unui judecător și i-a solicitat să constate o încălcare a legislației naționale relevante și a articolului 8 al Convenției. De asemenea, el a solicitat instanței de judecată să emită o încheiere prin care să oblige organul de urmărire penală să-i asigure întrevederi cu clientul său în condiții de confidențialitate.

23. La 24 noiembrie 2003, un judecător de la Judecătoria Buiucani a admis plângerea avocatului, constatând o încălcare a legislației naționale care reglementează desfășurarea urmăririi penale și garantează confidențialitatea întrevederilor dintre avocat și client. Instanța de judecată a dispus organului de urmărire penală să asigure condiții de confidențialitate pentru reclamant și avocații acestuia.

24. Se pare că arestarea preventivă a reclamantului a fost periodic prelungită în baza aceluiași temeiuri ca și cele menționate în încheierea din 9 noiembrie 2003 (a se vedea paragraful 18 de mai sus) și că acesta a fost deținut până la 1 martie 2004, când Curtea Supremă de Justiție a examinat recursul depus de procuratură împotriva sentinței de achitare din 7 octombrie 2003.

25. El a fost deținut în izolatorul de detenție provizorie al DGCCOC. Potrivit lui, condițiile de detenție erau similare celor în care el fusese deținut în timpul arestului său administrativ, cu excepția faptului că el era

deținut singur în celulă. El a susținut că condițiile de detenție în acel izolator au fost, de asemenea, descrise în raportul CPT menționat mai sus. Guvernul a contestat că condițiile de detenție erau astfel precum le-a descris reclamantul.

26. Se pare că noile proceduri penale împotriva reclamantului s-au sfârșit cu hotărârea irevocabilă a Curții Supreme de Justiție din 23 februarie 2006, prin care reclamantul a fost găsit vinovat de șantaj și condamnat la șapte ani de închisoare.

6. Procedurile de recurs împotriva sentinței de achitare a reclamantului din 7 octombrie 2003

27. La 1 martie 2004, un complet din trei judecători de la Curtea Supremă de Justiție, compus din judecătorii M. Plămădeală, V. Timofti și S. Furdui, a examinat recursul depus de procuratură împotriva sentinței de achitare a reclamantului. Recursul a fost examinat în lipsa reclamantului, deși avocații săi au fost prezenți.

28. În pledoariile ei, apărarea a reiterat, în esență, motivele aduse de prima instanță în sentința sa din 7 octombrie 2003 prin care reclamantul a fost achitat.

În ceea ce privește acuzațiile cu privire la crearea și conducerea unei organizații criminale și la preținsele infracțiuni comise de reclamant în calitate sa de conducător al acelei organizații, apărarea a susținut, *inter alia*, că declarațiile indirecte date de co-acuzatul S. nu au avut valoare probantă, deoarece pretinsa sursă a acestora a negat că a făcut asemenea declarații. Mai mult, declarațiile lui S. s-au bazat pe propriile lui supoziții, după cum el însuși a recunoscut în timpul interogatoriului.

De asemenea, apărarea a susținut că nu existau probe că reclamantul ar fi participat la întâlnirile organizației criminale sau că el ar fi fost implicat în planificarea omorurilor sau că el chiar ar fi avut contacte telefonice cu vreunul dintre membrii organizației.

Potrivit apărării, nevinovăția reclamantului a fost, de asemenea, confirmată prin faptul că el nu a fost acuzat de toate infracțiunile săvârșite de organizația criminală, ceea ce, în mod normal, trebuia să fi fost făcut, dacă acuzarea credea, într-adevăr, că el era conducătorul organizației criminale. În legătură cu acest lucru, apărarea s-a bazat, la fel ca și prima instanță, pe prevederile articolului 17 al Codului penal, care prevedea că conducătorul organizației criminale poartă răspundere pentru toate infracțiunile comise de organizație. De asemenea, apărarea s-a bazat pe faptul că acuzarea a renunțat la învinuirile cu privire la două tentative de omor.

Referitor la acuzația privind folosirea documentelor false, apărarea a prezentat, în esență, aceleași argumente care au fost folosite de către prima instanță pentru achitarea reclamantului. În afară de acest lucru, apărarea a mai susținut că dintr-o înregistrare video era evident că martorului

principal, B., (funcționarul care, se pretindea, că a eliberat pașaportul fals) și care, după cum se pretindea, a recunoscut fotografia reclamantului, i-a fost arătat de către un polițist ce fotografie să aleagă.

Referitor la acuzația de furt a unei mașini, șantaj și păstrare de substanțe narcotice, apărarea a folosit, în esență, aceleași argumente pe care le-a folosit prima instanță în sentința sa de achitare.

29. Curtea Supremă de Justiție a admis recursul procurorului și l-a găsit pe reclamant vinovat de toate infracțiunile de care el a fost învinuit, cu excepția infracțiunii de purtare a unui pistol în timpul reținerii sale la 12 noiembrie 2001 și de păstrare a armelor de foc în calitatea sa de conducător al organizației criminale (a se vedea mai jos).

Referitor la acuzația cu privire la cele două tentative de omor (a lui F. și Po.), instanța de judecată a acceptat versiunea acuzării cu privire la fapte, potrivit căreia reclamantul, R. și S., împreună cu alți membri ai organizației criminale, au elaborat un plan de înlăturare a rivalului lor, F.. În acest scop, un grup din trei membri ai organizației au așteptat victima lângă casa acesteia. Din greșeală, persoana care trebuia să execute asasinarea a tras în bodyguardul lui F. Bodyguardul a fost rănit, iar F. a reușit să fugă. Instanța de judecată a folosit următoarele probe pentru a constata vinovăția reclamantului:

„... [Co-acuzatul] S. a declarat că F. îl împiedica pe [reclamant] să se reîntoarcă în oraș. ...

[Co-acuzatul] R. a declarat [în cadrul procesului care s-a sfârșit cu hotărîrea Curții Supreme de Justiție din 22 octombrie 2002, în care șapte membri ai organizației criminale au fost condamnați] că L.V. [unul dintre participanții la tentativa de omor a lui F. și Po.] aveau relații bune cu liderul din lumea criminală numit Micu și că L.V. i-a cerut să-l omoare pe F. deoarece el era supărat pe Micu. ...”

Referitor la acuzația cu privire la omorul lui G. și lipsirea de libertate fără temei legal a bodyguarzilor acestuia (D. și C.), instanța de judecată a acceptat versiunea acuzării cu privire la fapte potrivit căreia [reclamantul], G.D., R., S., O., L.V., L.P. și alte câteva persoane au elaborat un plan pentru a-l omorî pe un lider al unei organizații criminale numit G. În acest scop, un grup din șapte persoane, îmbrăcate în uniforme de poliție, l-au împins pe G. și pe bodyguarzii acestuia într-un microbuz. Ei i-au condus în afara orașului, unde l-au omorît pe G. Instanța de judecată a folosit următoarele probe pentru a constata vinovăția reclamantului:

„...[Co-acuzatul] S. a declarat că [co-acuzatul] R. i-a spus că [reclamantul] i-a dat 30,000 dolari SUA pentru omorul lui G. ...

Participarea [reclamantului] și rolul său de organizator în omorul lui G. și în lipsirea ilegală de libertate a lui D. și C. sunt confirmate de [co-acuzatul] S., care pe durata proceselor a declarat că declarațiile sale din timpul urmăririi penale erau adevărate și că el și le-a menținut. ...

[Co-acuzatul] S. a declarat că el a fost prezentat oamenilor [reclamantului] L.V. și L.P. de către G.D., care era apropiat [reclamantului].

S.E. [un membru al organizației criminale condamnat la 22 octombrie 2002] i-a spus [co-acuzatului] S. că G. trebuie răpit ... deoarece el era un obstacol pentru activitatea criminală a [reclamantului]. ...

[Co-acuzatul S. de asemenea a declarat că] pentru omorul lui G. au fost plătiți 30,000 dolari SUA și că banii au fost aduși de G.D. (o persoană apropiată [reclamantului]). [Co-acuzatul] R. i-a spus că [reclamantul] a dat banii. ...

Pe durata confruntării dintre [co-acuzatul] S. și O., în prezența avocaților, cel din urmă a declarat că [co-acuzatul] R. i-a spus că G. trebuia răpit cu scopul ca [reclamantul] să se „clarifice cu el”. ...

Probele de care dispune instanța de judecată indică faptul că [reclamantul] a ordonat omorul lui G. și a plătit pentru aceasta prin intermediul [co-acuzatului] G.D.

[Reclamantul] și G.D. au organizat lipsirea ilegală de libertate a lui G., D. și C.”

Referitor la acuzația cu privire la omorul lui R. și G.I. și la tentativa de omor a lui C.V., instanța de judecată a acceptat versiunea acuzării cu privire la fapte, și anume că reclamantul, S., R., G.D. și L.I. au elaborat un plan de a-l omorî pe liderul unei organizații criminale R. În acest scop, ei l-au implicat și pe O., L.V., C.O. și C.S. În seara zilei de 10 februarie 2000, după urmărirea automobilului lui R., unul din acuzați (L.V.) a tras dintr-un pistol mitralieră în direcția automobilului și l-a omorât pe R. și pe bodyguardul acestuia G.I. Celălalt bodyguard, C.V., a fost rănit. Instanța de judecată a folosit următoarele probe pentru a constata vinovăția reclamantului:

„...În timpul confruntării dintre [co-acuzatul] S. și O., în prezența avocaților, cel din urmă a declarat că el a primit 2,500 dolari SUA de la G.D. pentru omorul lui R. ...

...Pe durata interogatoriului, care a fost înregistrat video, [co-acuzatul] S. a declarat că G.D. era unul dintre cei care a avut o altercație cu P.A., care era [prieten] cu frații L. și cu [reclamantul]. ...

...[co-acuzatul] S. a declarat că G.D. făcea parte din echipa [reclamantului] și că el nu putea să-i dea ordine [reclamantului] să facă ceva. ...

[Concluzia] [reclamantul] a organizat omorul lui R. și G.I. ... și tentativa de omor a lui [C.V.].

Referitor la acuzația privind păstrarea armelor de foc în calitatea sa de organizator și conducător al organizației criminale, instanța de judecată a conchis că această acuzație nu trebuie examinată separat, ci ca parte a acuzației cu privire la crearea și conducerea organizației criminale.

Referitor la acuzația adusă cu titlu personal cu privire la purtarea unei arme în momentul reținerii sale într-o farmacie la 12 noiembrie 2001, instanța de judecată a respins declarațiile polițiștilor, care au declarat că arma și pachetul cu heroină au fost găsite în buzunarul reclamantului și a conchis că vinovăția acestuia nu a fost stabilită, deoarece potrivit martorilor el nu ar fi putut trage din armă în coridorul farmaciei,

deoarece în acel moment el era întins la podea în sala principală a farmaciei.

În același timp, instanța de judecată l-a găsit pe reclamant vinovat de păstrarea a 0.08 grame de heroină, care, după cum se pretindea, s-ar fi aflat în buzunarul său împreună cu arma, potrivit aceluiași declarații ale polițiștilor. Instanța de judecată a susținut, *inter alia*, că:

„...Potrivit procesului-verbal de percheziție din 12 noiembrie 2001, care a fost înregistrată video, un pachetel cu droguri a fost găsit în buzunarul [reclamantului]...

Potrivit raportului de expertiză ... pachetelul conținea 0.08 grame de heroină. ...”

Referitor la acuzația privind folosirea documentelor false, instanța de judecată a constatat că, în anul 1999, reclamantul a obținut un buletin de identitate și un pașaport cu o identitate falsă. Instanța a menționat, *inter alia*, că:

„[Co-acuzatul] S. a declarat că el și-a menținut declarațiile făcute pe durata anchetei. ...

[Co-acuzatul] S., de asemenea, a declarat că în anul 1999 a obținut un pașaport cu o identitate falsă. În același timp, [reclamantul] a obținut, de asemenea, acte false.

B. [funcționarul care ar fi eliberat pașaportul fals] l-a identificat pe [co-acuzatul] S. ca fiind persoana care i-a solicitat să facă rost de un pașaport fals pentru [reclamant]. ...

Din procesul-verbal al confruntării dintre B. și [reclamant], cu participarea unui avocat, rezultă că B. l-a identificat pe [reclamant] și a confirmat că [reclamantul] ... a obținut un pașaport cu o identitate falsă. ...

... S. l-a identificat pe [reclamant]... și a confirmat că el îl cunoștea pe acesta. ...

Se pare că ... existau două cereri pentru eliberarea actelor de identitate, una conținând numele [reclamantului] și alta numele lui S.I.B..

Potrivit raportului de expertiză ... semnăturile de pe ambele cereri aparțin aceleiași persoane ... fotografiile pe ambele cereri sunt ale aceleiași persoane, însă au fost făcute în perioade diferite. ...

Folosirea actelor de identitate false de către [reclamant] este confirmată de ... faptul că el a călătorit cu avionul de la București la Kiev, folosind un pașaport care conținea numele S.I.B..”

Referitor la acuzația cu privire la șantajul lui C., instanța de judecată a constatat că, între anii 1998 și 2000, reclamantul și alte două persoane au estorcat MDL 200,000 și alte bunuri de la C. De asemenea, s-a constatat că C. îi datora USD 5,000 unui om de afaceri numit J., care, în timpul procedurilor, a declarat că el a vândut creanța sa uneia dintre persoanele care, după cum se pretindea, ar fi estorcat, ulterior, bani de la C. împreună cu reclamantul. Atunci când l-a condamnat pe reclamant, instanța de judecată s-a bazat doar pe declarațiile lui C., care l-a învinuit

pe reclamant de șantaj. Ea nu a dat nicio apreciere declarațiilor lui J. sau declarațiilor în apărarea reclamantului.

Referitor la acuzația cu privire la furtul unei mașini, instanța de judecată a constatat că, în anul 1999, ca urmare a unui litigiu dintre o companie privată și unul din foștii angajați ai acesteia cu privire la dreptul de proprietate asupra unei mașini, reclamantul a organizat furtul mașinii. În special, victima (fostul angajat) a fost oprită și atacată de doi bărbați, iar mașina acesteia a fost luată. Reclamantul a negat orice implicare în infracțiune și a susținut că el nu a văzut-o niciodată pe victima pretinsei infracțiuni înainte de ședința judiciară. Atunci când l-a condamnat pe reclamant, instanța de judecată s-a bazat doar pe declarațiile victimei.

Curtea Supremă de Justiție a conchis că în baza tuturor probelor prezentate în sprijinul acuzațiilor împotriva reclamantului, se poate deduce că el era organizatorul și conducătorul organizației criminale. Prin urmare, ea l-a găsit vinovat pe reclamant de crearea și conducerea unei organizații criminale și a constatat că:

„...Faptul că anumite infracțiuni (omoruri și tentative de omor) nu au fost incriminate unuia dintre organizatorii organizației criminale [reclamantul], nu poate constitui temei pentru achitarea acestuia. ...”

30. Decizia Curții Supreme de Justiție nu conținea referiri la constatările primei instanțe cu privire la probe și la vinovăția reclamantului. Ea, de asemenea, nu conținea nicio referire la susținerile apărării făcute în fața sa.

31. Reclamantul a fost condamnat după cum urmează:

Pentru crearea și conducerea unei organizații criminale – la douăzeci și patru ani de închisoare;

Pentru tentativă de omor săvârșită în calitatea sa de organizator și conducător al organizației criminale – la optsprezece ani de închisoare;

Pentru omor săvârșit în calitatea sa de organizator și conducător al organizației criminale – la detențiune pe viață;

Pentru lipsirea de libertate fără temei legal săvârșită în calitatea sa de organizator și conducător al organizației criminale – la patru ani de închisoare;

Pentru deținerea de acte de identitate false – la trei ani de închisoare;

Pentru furtul unei mașini – la doisprezece ani de închisoare;

Pentru șantaj – la treisprezece ani de închisoare;

Pentru păstrarea substanțelor narcotice – la doi ani de închisoare;

În baza principiului absorbției pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai gravă, el a fost condamnat irevocabil la detențiune pe viață.

7. *Opinia separată a judecătorului S. Furdui*

32. Unul dintre membrii completului de judecată al Curții Supreme de Justiție care l-a condamnat pe reclamant nu a fost parțial de acord cu opinia majorității și a scris o opinie separată. El a declarat, *inter alia*, următoarele:

„Probele prezentate în sprijinul învinuirii nu dovedesc cu certitudine vinovăția [reclamantului] în săvârșirea infracțiunilor [enumerate mai jos]. ... În ședința de judecată nu s-a stabilit gradul, caracterul și [rolul] [reclamantului] în:

- organizarea și conducerea activității organizației criminale;
- săvârșirea omorurilor;
- tentativa de omor;
- lipsirea de libertate fără temei legal;
- păstrarea substanțelor narcotice;

Nu a fost stabilit nici faptul în ce constă raportul criminal dintre el și ceilalți condamnați.

Învinuirea [reclamantului] în ceea ce privește infracțiunile de mai sus se sprijină în fond pe declarațiile [co-inculpatului] S.. Ultimul nu indică concret și precis la [reclamant] ca co-participant la infracțiunile săvârșite de organizația criminală. Aceste declarații nu confirmă fapte și circumstanțe ce rezultă din ansamblul probelor existente în cauză referitoare la [reclamant]. Ele reprezintă presupuneri subiective sau se bazează pe spusele altor persoane care, la rândul lor, nu le susțin.

Semnificativ în acest sens este și faptul că, referitor la episodul din 12 noiembrie 2001, când [reclamantul] a fost reținut în farmacie, instanța de judecată a dat o apreciere diferită probelor cu privire la posesia pistolului și a substanțelor narcotice. ...

Eu îmi exprim convingerea că inculpatul achitat prin sentință [prin hotărîrea din 7 octombrie 2003], care se află în stare de arest preventiv [anterior condamnării sale de către Curtea Supremă de Justiție], nu poate fi condamnat la detențiune pe viață. Aceasta este cu atât mai mult, deoarece decizia Curții Supreme de Justiție este irevocabilă și nu poate fi contestată.

În această ordine de idei, eu consider că ... nu au fost luate în considerație prevederile articolului 6 al Convenției. ...”

II. MATERIALE RELEVANTE NECONVENȚIONALE

A. Dreptul și practica relevante

33. Articolul 17 al Codului penal, în vigoare la momentul evenimentelor, prevedea următoarele:

„... ”

Organizatorii și conducătorii organizației criminale poartă răspundere pentru ... toate infracțiunile săvârșite de organizația criminală.

...”

34. Articolul 449 al Codului de procedură penală prevede următoarele:

„Judecînd recursul [cu privire la anumite infracțiuni în privința cărora există doar un singur grad de jurisdicție (*recurs*), spre deosebire de celelalte infracțiuni care se examinează în două nivele până la adoptarea unei hotărîri irevocabile], instanța adoptă una din următoarele decizii:

...

2) admite recursul, casînd hotărîrea, parțial sau integral, și ia una din următoarele soluții:

a) dispune achitarea persoanei sau încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod;

b) rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărîri;

c) dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare.”

Potrivit articolului 451, procedura de rejudecare este reglementată de articolul 436 al Codului. Ultimul articol prevede că, după casarea unei hotărîri în *recurs*, procedura de rejudecare a cauzei se desfășoară conform regulilor generale pentru examinarea ei.

35. Într-o scrisoare datată din 12 august 2006, adresată Președinției de către un adjunct al Procurorului General, se declara, *inter alia*, că din cauza lipsei fondurilor, penitenciarele din Republica Moldova nu erau asigurate suficient cu carne, pește și produse lactate.

B. Materiale ale CPT

36. Constatările relevante ale CPT (traducere neoficială) sunt următoarele:

Vizita în Republica Moldova din 20-30 septembrie 2004

„...4. Condițiile de detenție.

a. Instituțiile Ministerului Afacerilor Interne

41. Din anul 1998, când a vizitat pentru prima dată Republica Moldova, CPT are îngrijorări serioase în ceea ce privește condițiile de detenție din instituțiile Ministerului Afacerilor Interne.

CPT notează că în 32 din 39 IDP-uri au fost efectuate reparații „cosmetice” și că în 30 au fost create locuri pentru plimbări zilnice. Totuși, vizita din anul 2004 nu a permis înlăturarea îngrijorărilor Comitetului. De fapt, cele mai multe recomandări făcute nu au fost implementate.

42. Dacă facem referire la secțiile de poliție sau IDP-urile vizitate, condițiile de detenție sunt, în mod invariabil, supuse aceluiași critici ca și în trecut. Celulele de detenție nu au acces la lumina zilei sau au un acces foarte limitat; lumina artificială – cu puține excepții – era mediocră. Nicăieri persoanele obligate să

petreacă noaptea în detenție nu primesc saltele și pături, chiar și cei deținuți pentru perioade mai lungi. Cei care au asemenea lucruri au putut să le obțină doar de la rudele lor...

45. În ceea ce privește hrana ... în IDP-uri aranjamentele făcute erau aceleași ca și cele criticate în anul 2001 (a se vedea paragraful 57 din raportul cu privire la acea vizită): în general, trei porții modeste de mâncare pe zi care includeau ceai și o bucată de pâine dimineața, o farfurie de cereale la amiază și ceai sau apă caldă seara. Uneori era servită doar o masă pe zi. Din fericire, normele cu privire la primirea coletelor au fost îmbunătățite, ceea ce permitea deținuților care aveau rude afară să îmbunătățească un pic aceste porții zilnice insuficiente de mâncare.

...

47. În concluzie, condițiile de detenție în secțiile de poliție rămân problematice; ele rămân dezastruoase în IDP-uri, continuând în multe privințe să constituie pentru deținuți un tratament inuman și degradant.”

Vizita în Republica Moldova din 10-22 iunie 2001:

„B. Instituțiile vizitate

... – IDP-ul Inspectoratului General de Poliție Chișinău¹

... b. centrele de detenție (IDP-urile)

53. În raportul său cu privire la vizita din anul 1998 (paragraful 56), CPT a fost obligat să conchidă că condițiile materiale de detenție în centrele de detenție (IDP-urile) vizitate constituiau în multe privințe tratament inuman și degradant și mai constituiau și un risc semnificativ pentru sănătatea persoanele deținute. Deși recunoaște că nu a fost posibil de a transforma peste noapte situația existentă în aceste instituții, CPT a recomandat un anumit număr de măsuri drastice imediate care să garanteze condiții elementare de detenție care să respecte cerințele fundamentale ale vieții și demnității umane.

54. Din păcate, în timpul vizitei din anul 2001, delegația n-a găsit nicio urmă de astfel de măsuri de îmbunătățire, dimpotrivă, ea a constatat doar contrariul. Spre exemplu, renovarea și reconstrucția celulelor din IDP-ul Departamentului de combatere a crimei organizate și corupției din Chișinău (redeschis în anul 2000), care trebuiau să reflecte recomandările CPT din anul 1998, s-au dovedit a avea un efect contrar. Toate deficiențele conceptuale și organizaționale subliniate de CPT la acea perioadă au fost reproduse în mod conștiincios: celule fără acces la lumina naturală, iluminare artificială de intensitate slabă și aprinsă în permanență, ventilație inadecvată și mobilier care se compunea în exclusivitate din platforme fără saltele (deși unii deținuți aveau cuverturi proprii). O concluzie similară ar putea fi formulată în ceea ce privește noua secțiune a IDP-ului din Bălți construită pentru deținuții sancționați administrativ.

55. Poate fi doar regretat faptul că în eforturile lor de renovare a acestor clădiri – care în situația economică actuală merită laude – autoritățile moldovenești nu au acordat nicio atenție recomandărilor CPT. De fapt, această stare a lucrurilor sugerează puternic că, lăsând la o parte considerațiunile economice, condițiile materiale de detenție în secțiile de poliție rămân influențate de un concept referitor la privațiunea de libertate care a fost depășit.

¹ Vizita ulterioară.

56. În ceea ce privește alte IDP-uri vizitate pe teritoriul Republicii Moldova, cu foarte puține excepții, delegația a observat aceleași tipuri dezastruoase și insalubre de condiții materiale. O descriere detaliată nu este necesară, deoarece aceasta a fost deja în întregime subliniată în paragrafele 53 până la 55 ale raportului cu privire la vizita din anul 1998.

În IDP-ul din Chișinău, aceste condiții erau exacerbate de o supraaglomerare gravă. În timpul vizitei, acolo se aflau 248 de deținuți la 80 de locuri, nouă persoane fiind constrânse să se înghesuie într-o celulă care măsoară 7 m² și între unsprezece și paisprezece persoane în celule de 10 până la 15 m².

57. Delegația a mai primit numeroase plângeri cu privire la cantitatea de hrană din IDP-urile vizitate. Aceasta, în mod normal, este constituită din ceai fără zahăr și o felie de pâine dimineața, terci din cereale la prânz și apă fierbinte seara. În unele locuri, mâncarea era servită doar o dată în zi și se limita la o bucată de pâine și supă. ...

... În ceea ce privește accesul la veceu la momentul dorit, CPT dorește să sublinieze că el consideră că practica potrivit căreia deținuții își satisfac necesitățile fiziologice folosind vase în prezența unei sau a câtorva persoane, într-un spațiu atât de limitat precum sunt celulele din IDP, care servesc și ca spațiu în care ei locuiesc, este în sine degradantă, nu numai pentru individul în cauză ci și pentru cei care sunt forțați să fie martori la ceea ce se întâmplă. Prin urmare, CPT recomandă ca personalului de supraveghere să-i fie date instrucțiuni clare că deținuții, care sunt plasați în celule fără veceu, trebuie – dacă ei cer acest lucru – să fie scoși din celula lor fără întârziere în timpul zilei pentru a se duce la veceu.

59. De asemenea, CPT recomandă să fie întreprinse măsuri pentru:

- a reduce supraaglomerarea în IDP-ul din Chișinău cât de curând posibil și a se conforma capacității centrului de detenție stabilită oficial;
- a asigura persoanele aflate în custodie cu saltele și cuverturi curate;
- a autoriza persoanele deținute în toate IDP-urile să primească colete de la începutul detenției lor și să aibă acces la materiale pentru lectură.

În lumina anumitor observații făcute, mai ales în ceea ce privește IDP-ul Inspectoratului General de Poliție din Chișinău, CPT reiterează, de asemenea, recomandarea sa cu privire la respectarea strictă, în toate circumstanțele, a regulilor cu privire la separarea adulților și a minorilor.”

C. Materiale ale instanțelor judecătorești germane

37. Unul dintre co-acuzați, G.D., care, de asemenea, a fost condamnat la detențiune pe viață, a fugit din Republica Moldova și, în prezent, locuiește în Germania. La o dată nespecificată, autoritățile moldovenești au cerut autorităților germane să-l extrădeze pentru a-și ispăși pedeapsa. Cererea de extrădare a fost examinată de către instanțele germane, iar verdictul definitiv a fost adoptat de Curtea Supremă de Justiție a Landului Thuringia într-o hotărâre din 25 ianuarie 2007.

Instanța de judecată a decis să respingă cererea de extrădare din cauza unei suspiciuni serioase că procedurile care au dus la condamnarea lui G.D. nu s-au conformat principiilor elementare ale echității. În special,

instanța de judecată a constatat că reclamantul și un alt co-acuzat au fost supuși torturii și presiunilor pentru a-i determina să recunoască faptele imputate lor sau să incrimineze alți co-acuzați. Atunci când a constatat cele de mai sus, instanța de judecată s-a bazat pe declarațiile martorilor că G.D. avea urme de violență pe corpul său în timpul ședințelor judecătorești. Acuzațiile de maltratare erau susținute și de rapoartele organismelor internaționale și germane specializate în protecția drepturilor omului. Instanța de judecată s-a bazat, *inter alia*, pe un raport al Guvernului Germaniei cu privire la Republica Moldova, în care se menționa că sistemul judiciar din Republica Moldova nu era independent față de Guvern și că maltratarea și tortura aplicate de poliție constituiau o practică larg răspândită în Republica Moldova. De asemenea, instanța de judecată s-a bazat pe alte câteva rapoarte ale Amnesty International și ale agențiilor ONU și UE specializate în prevenirea torturii, care conțineau acuzații similare cu privire la Republica Moldova. La fel, instanța a notat că judecătorul Curții de Apel care l-a achitat pe G.D. (a se vedea paragraful 11 de mai sus) a fost ulterior demis.

De asemenea, instanța și-a exprimat îngrijorarea referitor la condamnarea lui G.D. de către Curtea Supremă de Justiție din Republica Moldova în lipsa acestuia și doar în baza materialelor din dosar și a exprimat opinia că nu existau garanții că, în cazul extrădării sale în Republica Moldova, G.D. nu va fi supus unui tratament inuman.

ÎN DREPT

38. Reclamantul a pretins, în temeiul articolului 3 al Convenției, că, între 7 octombrie 2003 și 1 martie 2004, el a fost deținut în condiții inumane și degradante. Articolul 3 al Convenției prevede următoarele:

„Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante.”

39. De asemenea, reclamantul a pretins, în temeiul articolului 5 § 3 al Convenției, că instanțele de judecată nu au adus motive relevante și suficiente pentru arestarea sa preventivă.

Partea relevantă a articolului 5 § 3 prevede următoarele:

„Orice persoană arestată sau deținută în condițiile prevăzute de paragraful 1 lit. c) din prezentul articol, ... are dreptul de a fi judecată într-un termen rezonabil sau eliberată în cursul procedurii. Punerea în libertate poate fi subordonată unei garanții care să asigure prezentarea persoanei în cauză la audiere.”

40. Reclamantul a mai pretins, în temeiul articolului 5 § 4 al Convenției, că, în timpul procedurilor cu privire la arestarea sa preventivă, el și avocații lui nu au avut acces la materialele din dosarul lui penal în baza cărora instanțele de judecată au dispus arestarea sa și că,

la 17 noiembrie 2003, un ofițer de urmărire penală a fost prezent în timpul întrevederii lui cu avocații săi. De asemenea, el a pretins că judecătorii, care au dispus și au prelungit arestarea sa preventivă, nu au fost independenți și imparțiali.

Articolul 5 § 4 al Convenției prevede următoarele:

„Orice persoană lipsită de libertatea sa prin arestare sau deținere are dreptul să introducă un recurs în fața unui tribunal, pentru ca acesta să statueze într-un termen scurt asupra legalității deținerii sale și să dispună eliberarea sa dacă deținerea este ilegală.”

41. Reclamantul s-a plâns, în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției, că el nu a fost asistat de un avocat în timpul procedurilor în fața primei instanțe și că atât el, cât și avocatul lui nu au fost prezenți la examinarea recursului său de către Curtea de Apel în procedurile administrative împotriva lui. De asemenea, el a pretins că procedurile penale împotriva lui, care s-au sfârșit cu hotărârea irevocabilă a Curții Supreme de Justiție de la 1 martie 2004, nu au fost echitabile. Partea relevantă a articolului 6 § 1 al Convenției, este următoarea:

„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil ... a cauzei sale ... de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî ... asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. ...”

42. Reclamantul a pretins, în temeiul articolului 6 § 2 al Convenției, că dreptul său de a fi prezumat nevinovat a fost încălcat. Articolul 6 § 2 prevede următoarele:

„Orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită.”

43. *In fine*, reclamantul a pretins, în temeiul articolului 13 al Convenției, că el nu a avut un recurs efectiv în ceea ce privește pretinsa violare a articolului 3 al Convenției. Articolul 13 prevede următoarele:

„Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.”

I. ADMISIBILITATEA PRETENȚIILOR

A. Pretenția formulată în temeiul articolului 5 § 4 al Convenției cu privire la pretinsa lipsă a accesului la materialele dosarului penal

44. În cererea sa inițială, reclamantul a pretins, în temeiul articolului 5 § 4 al Convenției, că el și avocații lui nu au avut acces la materialele dosarului penal pe care s-au bazat instanțele judecătorești naționale pentru a-l ține în arest preventiv. Totuși, în observațiile sale cu privire la

admisibilitatea și fondul cauzei, el a cerut Curții să nu examineze această pretenție. Curtea nu constată vreun motiv pentru a o examina.

B. Pretenția formulată în temeiul articolului 5 § 4 al Convenției cu privire la confidențialitatea întrevederilor dintre reclamant și avocatul lui în timpul procedurilor cu privire la arestarea preventivă

45. Guvernul a fost de acord cu faptul că, la 17 noiembrie 2003, un ofițer de urmărire penală a fost prezent în timpul întrevederii dintre avocat și clientul său. Totuși, el a susținut că această chestiune a fost soluționată de către instanțele judecătorești naționale la 24 noiembrie 2003 (a se vedea paragraful 23 de mai sus) și că, prin urmare, reclamantul și-a pierdut statutul său de victimă.

46. Reclamantul a susținut că, deși Judecătoria Buiucani a hotărât în favoarea sa și a dispus remedierea situației, ea nu a constatat, în mod expres, că a avut loc o violare a Convenției și nici nu i-a acordat compensații.

47. Curtea notează, în primul rând, că Judecătoria Buiucani a admis integral cererea avocatului și a dispus asigurarea confidențialității întrevederilor dintre avocat și client (a se vedea paragraful 23 de mai sus). Mai mult, se pare că reclamantul nu a cerut în cererea sa din 18 noiembrie 2003 nicio compensație (a se vedea paragraful 22 de mai sus). În astfel de circumstanțe, Curtea acceptă că în această cauză reclamantul a primit o redresare adecvată din partea instanțelor judecătorești naționale și că el nu mai poate pretinde că este o „victimă”, în sensul articolului 34 al Convenției, a unei violări a articolului 5 § 4.

C. Pretenția formulată în temeiul articolului 5 § 4 al Convenției cu privire la lipsa de independență și imparțialitate a judecătorilor care au dispus și prelungit arestarea preventivă a reclamantului

48. Referindu-se la declarația dlui Gurbulea precum că el (reclamantul) a fost ținut în detenție doar datorită implicării personale a Președintelui (a se vedea paragraful 10 de mai sus), reclamantul a susținut că judecătorii care au examinat cererile sale *habeas corpus* nu au fost independenți și imparțiali. Reclamantul a susținut că nu existau motive de a crede că dl Gurbulea nu a spus adevărul în interviul său și a susținut că modul în care s-au desfășurat procedurile penale ulterioare a dovedit acest lucru.

49. Curtea notează cu îngrijorare declarația făcută de dl Gurbulea, care, la momentul desfășurării evenimentelor, era un funcționar de rang foarte înalt și care, în prezent, este Procurorul General al Republicii

Moldova. Totuși, în circumstanțele acestei cauze și având în vedere lipsa oricăror probe directe ale implicării Președintelui în procedurile cu privire la arestarea preventivă, Curtea nu poate decât să declare această pretenție în mod vădit nefondată și, prin urmare, inadmisibilă în sensul articolului 35 §§ 3 și 4 al Convenției.

D. Pretenția formulată în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției cu privire la inechitatea procedurilor administrative împotriva reclamantului

50. Reclamantul a susținut că procedurile administrative împotriva sa nu au fost echitabile, deoarece, la 8 octombrie 2003, în procedurile în fața Judecătoriei Centru, el nu a fost asistat de către un avocat. De asemenea, el a susținut că plângerea împotriva hotărârii din 8 octombrie 2003 a fost examinată de către Curtea de Apel în lipsa sa și a avocatului său.

51. În ceea ce privește pretenția că avocatul său nu a fost prezent în fața primei instanțe, Curtea notează că reclamantul nu a invocat-o în plângerea sa (a se vedea paragraful 15 de mai sus). Prin urmare, ea trebuie declarată inadmisibilă în temeiul articolului 35 §§ 1 și 4 pentru neepuizarea căilor de recurs interne. În ceea ce privește cea de-a doua pretenție, Curtea notează că reclamantul a invocat-o pentru prima dată la 1 mai 2006, adică după mai mult de șase luni de la sfârșitul procedurilor administrative intentate împotriva lui. Prin urmare, ea, de asemenea, trebuie declarată inadmisibilă în temeiul articolului 35 §§ 1 și 4 al Convenției.

E. Restul pretențiilor

52. Curtea consideră că restul pretențiilor reclamantului ridică chestiuni de fapt și de drept care sunt suficient de serioase încât determinarea lor să depindă de o examinare a fondului și că niciun alt temei pentru a le declara inadmisibile nu a fost stabilit. Prin urmare, Curtea declară aceste pretenții admisibile. În conformitate cu decizia sa de a aplica articolul 29 § 3 al Convenției (a se vedea paragraful 4 de mai sus), Curtea va examina imediat fondul acestor pretenții.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 3 AL CONVENȚIEI

53. Reclamantul a declarat că condițiile detenției sale atât în timpul detenției sale administrative în izolatorul de detenție provizorie al Ministerului Afacerilor Interne, cât și în timpul detenției sale în izolatorul de detenție provizorie al DGCCOC au fost inumane și degradante. Potrivit lui, în celule era întuneric, deoarece ferestrele erau

acoperite cu plăci de metal, iar lumina electrică era permanent aprinsă. Celulele nu aveau sistem de ventilare. Nu existau saltele, perne, pături sau lenjerie de pat. Deținuților li se refuza posibilitatea unei plimbări zilnice. Nu existau mijloace de menținere a igienei în celulă. Nu exista duș, iar deținuții nu primeau hrană suficientă. Din cauza incapacității statului de a asigura o hrană adecvată, deținuților li se permitea, în mod excepțional, să primească hrană de la familiile lor. Totuși, în cazul reclamantului, prevederile legale respective erau aplicate foarte strict și lui nu i se permitea să primească colete de la familia sa. Mai mult, celula din izolatorul de detenție provizorie al Ministerului Afacerilor Interne era extrem de aglomerată.

În sprijinul declarațiilor sale, reclamantul s-a bazat pe hotărârea Curții în cauza *Becciev v. Moldova* (nr. 9190/03, 4 octombrie 2005), în care a fost constatată o violare a articolului 3 în ceea ce privește condițiile de detenție din izolatorul de detenție provizorie al Ministerului Afacerilor Interne. În ceea ce privește condițiile de detenție din izolatorul de detenție provizorie al DGCCOC, el s-a bazat pe constatările CPT și pe scrisoarea unui adjunct al Procurorului General adresată Președintelui Republicii Moldova (a se vedea paragraful 34 de mai sus).

54. Guvernul a contestat toate acuzațiile cu privire la condițiile rele de detenție din ambele izolatoare de detenție provizorie și a susținut că condițiile de detenție nu constituiau un tratament inuman și degradant.

55. Curtea reamintește că principiile generale cu privire la condițiile de detenție au fost stabilite în hotărârea *Ostrovar v. Moldova* (nr. 35207/03, §§ 76-79, 13 septembrie 2005).

56. Ea notează că, în timpul detenției sale administrative, reclamantul a fost într-adevăr deținut în același izolator ca și reclamantul în cauza *Becciev*. Se pare că dl Becciev a fost deținut acolo între lunile februarie și aprilie 2003, în timp ce reclamantul în această cauză a fost deținut acolo între lunile octombrie și noiembrie 2003. Deoarece Curții nu i-a fost prezentată de către Guvern nicio informație cu privire la vreo îmbunătățire a condițiilor de detenție din centrul de detenție între lunile aprilie și octombrie 2003, Curtea va prezuma că condițiile au rămas neschimbate. În continuare, Curtea reamintește că în hotărârea *Becciev* ea a constatat că condițiile de detenție au atins nivelul minim de severitate, contrar articolului 3 al Convenției (a se vedea *Becciev*, citată mai sus, § 47). În această cauză, Curtea nu vede niciun motiv de a se abate de la acea constatare și, prin urmare, conchide că condițiile de detenție în timpul detenției administrative a reclamantului au constituit un tratament inuman și degradant și că, prin urmare, a avut loc o violare a articolului 3 al Convenției.

57. În ceea ce privește condițiile de detenție din izolatorul de detenție provizorie al DGCCOC, Curtea notează că descrierea acestora de către reclamant corespunde într-o mare măsură cu cea a CPT (a se vedea

paragraful 35 de mai sus). Mai mult, ea notează că insuficiența hrăni în închisorile din Republica Moldova a fost, de asemenea, confirmată de un adjunct al Procurorului General (a se vedea paragraful 35 de mai sus). În astfel de circumstanțe și având în vedere faptul că reclamantul a fost deținut în izolatorul de detenție provizorie al DGCCOC timp de aproape patru luni, Curtea consideră că condițiile de detenție au constituit o violare a articolului 3 al Convenției.

III. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 5 § 3 AL CONVENȚIEI

58. Reclamantul a declarat că motivele invocate de către instanțele judecătorești naționale pentru arestarea sa preventivă au fost generale și formale și că, prin urmare, nu puteau fi considerate relevante și suficiente în sensul articolului 5 § 3 al Convenției.

59. Guvernul a susținut că arestarea reclamantului era necesară, deoarece el era bănuț de săvârșirea unei infracțiuni grave și dacă ar fi fost eliberat, el ar fi putut fugi.

60. Curtea face referire la principiile generale stabilite în jurisprudența sa cu privire la articolul 5 § 3 al Convenției referitoare, în special, la necesitatea de a aduce motive relevante și suficiente pentru a lipsi pe cineva de libertatea sa (a se vedea, printre altele, *Castraveț v. Moldova*, nr. 23393/05, §§ 29-33, 13 martie 2007 și *Șarban v. Moldova*, nr. 3456/05, §§ 95-99, 4 octombrie 2005).

61. În această cauză, instanțele judecătorești naționale, atunci când au dispus arestarea preventivă a reclamantului și prelungirea acesteia, au citat dreptul intern relevant, fără a arăta motivele pentru care ele au considerat întemeiate acuzațiile că reclamantul s-ar fi putut eschiva sau ar fi putut împiedica aflarea adevărului în procesul penal. Astfel, circumstanțele acestei cauze sunt similare celor din cauzele *Becciev*, §§ 61-62 și *Șarban*, §§ 100-101, ambele citate mai sus, în care această Curte a constatat violări ale articolului 5 § 3 al Convenției din cauza insuficienței motivelor aduse de către instanțele judecătorești pentru arestarea preventivă a reclamanților. Deoarece Guvernul nu a prezentat niciun motiv pentru a distinge această cauză de cauzele de mai sus, Curtea consideră că în această cauză ar trebui aplicată aceeași abordare.

62. În lumina celor de mai sus, Curtea consideră că motivele pe care s-au bazat Judecătoria Buiucani și Curtea de Apel Chișinău în hotărârile lor cu privire la arestarea preventivă a reclamantului și prelungirea acesteia nu au fost „relevante și suficiente”.

63. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 5 § 3 al Convenției în această privință.

IV. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 6 § 1 AL CONVENȚIEI ÎN CEEA CE PRIVEȘTE ECHITATEA PROCEDURILOR PENALE PORNITE ÎMPOTRIVA RECLAMANTULUI

64. Reclamantul a susținut că procedurile care au avut ca rezultat condamnarea sa au fost inechitabile și arbitrare. În special, el a declarat că Curtea Supremă de Justiție l-a condamnat în lipsa lui; că Curtea Supremă de Justiție nu a examinat argumentele apărării și a ignorat constatările primei instanțe; că nu au existat probe suficiente pentru a constata vinovăția sa în ceea ce privește oricare dintre acuzații și că constatările Curții Supreme de Justiție au fost arbitrare; că declarațiile care îl incriminau, făcute de un alt co-acuzat, au fost obținute ilegal prin aplicarea de către poliție a torturii și a presiunii. Reclamantul a atras atenția Curții asupra hotărârii Curții Supreme de Justiție a Landului Thuringia (a se vedea paragraful 37 de mai sus) pronunțată în privința co-acuzatului G.D. în care aceasta a constatat, *inter alia*, că co-acuzatul reclamantului a fost supus maltratării de către poliție pentru a-l determina să mărturisească și să facă declarații care să-i incrimineze reciproc și că instanțele judecătorești din Republica Moldova erau independente de Guvern. De asemenea, el s-a referit la lipsa motivelor în hotărârea Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova. *In fine*, el a acuzat Curtea Supremă de Justiție de falsificarea unei probe și de aplicarea greșită a legislației naționale.

65. Guvernul a contestat declarațiile reclamantului și a susținut că procedurile penale în privința acestuia au fost pe deplin compatibile cu cerințele articolului 6 al Convenției. El a susținut că rejudecarea cauzei de către Curtea Supremă de Justiție și pronunțarea unei soluții diametral opuse celei din hotărârea Curții de Apel în lipsa reclamantului au fost pe deplin compatibile cu principiile echității și cu legislația națională, deoarece, *inter alia*, reclamantul a refuzat să participe la ședința Curții Supreme de Justiție. Potrivit lui, Curtea Supremă de Justiție a adus o motivare suficientă pentru constatarea vinovăției reclamantului în ceea ce privește toate învinuirile și a adus motive detaliate în privința fiecărei învinuiri de care acesta a fost găsit vinovat.

66. Curtea reiterează că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. Atunci când a avut loc o ședință publică în prima instanță, lipsa unei astfel de ședințe poate fi justificată la faza căii de atac de caracteristicile speciale ale procedurilor în cauză, ținând cont de natura sistemului căilor de atac naționale, de scopul competențelor instanțelor ierarhic superioare și de modul în care interesele reclamantului au fost de fapt prezentate și apărate în fața instanței ierarhic superioare, îndeosebi

în lumina naturii chestiunilor care urmează a fi hotărâte de către aceasta (a se vedea *Botten v. Norway*, hotărâre din 19 februarie 1996, *Reports* 1996-I, p. 141, § 39).

67. Conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1, chiar dacă persoanei care a folosit calea de atac nu i s-a dat posibilitatea să prezinte personal probe în fața instanței de apel sau de recurs. Mai mult, chiar dacă instanța ierarhic superioară are competența deplină de a examina atât chestiuni de drept, cât și de fapt, articolul 6 § 1 nu garantează întotdeauna un drept la o ședință publică sau, dacă o ședință are loc, un drept de a fi prezent personal (*ibid*).

68. Totuși, Curtea a conchis că, atunci când unei instanțe ierarhic superioare i se cere să examineze o cauză atât în fapt, cât și în drept și să facă o evaluare deplină a chestiunii vinovăției sau nevinovăției reclamantului, ea nu poate, ca o chestiune ce ține de un proces echitabil, să determine, în mod corespunzător, acele chestiuni fără o evaluare directă a probelor prezentate de acuzat personal – care susține că el nu a săvârșit pretinsele acțiuni, care ar constitui o infracțiune (a se vedea *Ekbani v. Sweden*, hotărâre din 26 mai 1988, Seria A nr. 134, p. 14, § 32).

69. Prin urmare, pentru a stabili dacă în această cauză a avut loc o violare a articolului 6, trebuie făcută o examinare a rolului Curții Supreme de Justiție și a naturii chestiunilor pe care aceasta a trebuit să le examineze.

70. Curtea notează că în această cauză competențele Curții Supreme de Justiție, ca instanță de recurs, sunt stabilite în articolul 449 al Codului de procedură penală. Conform articolului 449 (a se vedea paragraful 34 de mai sus), Curtea Supremă de Justiție, ca instanță de recurs, putea adopta o nouă hotărâre în fond, după cum a și făcut. Conform articolelor 451 și 436 ale Codului de procedură penală, consecința acestui lucru a fost că procedurile în fața Curții Supreme de Justiție au fost proceduri față de care se aplică aceleași reguli generale ca și unui proces în care se examinează fondul unei cauze (a se vedea paragraful 34 de mai sus).

71. Totuși, după casarea sentinței de achitare a reclamantului pronunțată de către prima instanță, Curtea Supremă de Justiție a stabilit învinuirile aduse reclamantului, l-a condamnat aproape pe toate capetele de acuzare și i-a aplicat detențiunea pe viață, fără a examina probele prezentate de către el personal și fără a examina probele în prezența lui într-o ședință publică în care să fie respectat principiul contradictorialității.

72. Având în vedere miza pentru reclamant, Curtea nu consideră că chestiunile care urmau a fi hotărâte de către Curtea Supremă de Justiție, atunci când aceasta l-a condamnat și l-a sancționat pe reclamant – și când

a casat sentința de achitare a acestuia pronunțată de către Curtea de Apel – ar fi putut fi examinate, ca o chestiune ce ține de un proces echitabil, în mod corespunzător, fără o apreciere directă a probelor prezentate de reclamant personal și de către anumiți martori. Într-adevăr, acest lucru pare a fi, de asemenea, contrar articolelor 451 și 436 ale Codului de procedură penală.

73. Guvernul a susținut că reclamantul a refuzat să participe la ședința de la Curtea Supremă de Justiție din 1 martie 2004. O astfel de renunțare din partea reclamantului – în măsura în care ea este permisă – trebuie stabilită în mod univoc (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Oberschlick v. Austria* (no. 1), hotărâre din 23 mai 1991, Seria A nr. 204, § 51). Totuși, în această cauză, Guvernul nu a prezentat nicio probă în sprijinul susținerii sale.

74. În lumina celor de mai sus, Curtea consideră că a avut loc o violare a articolului 6 § 1. În aceste circumstanțe, ea nu mai consideră necesar să examineze suplimentar dacă alte aspecte ale procedurilor în fața Curții Supreme de Justiție au fost sau nu conforme cu această prevedere.

75. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 6 § 1 al Convenției.

V. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 6 § 2 AL CONVENȚIEI

76. Reclamantul a susținut că declarația dlui Gurbulea, precum că el era conducătorul unei organizații criminale, făcută înainte ca el să fie condamnat, a constituit o încălcare a dreptului său de a fi prezumat nevinovat.

77. Potrivit Guvernului, declarația dlui Gurbulea nu putea fi interpretată ca acuzându-l pe reclamant de faptul că el era conducătorul unei organizații criminale, deoarece numele Micu a fost folosit ca nume al organizației criminale și nu ca nume al reclamantului. Dacă dl Gurbulea ar fi dorit să facă referire la reclamant, el ar fi folosit numele Petru Popovici. Guvernul a parafrizat declarația dlui Gurbulea în felul următor: „reprezentanții celei mai mari organizații criminale – MICU – au întreprins încercări foarte energice de a-l elibera pe Petru Popovici din detenție.” El a susținut că acesta era sensul corect al declarației contestate.

78. Curtea reamintește că prezumția de nevinovăție garantată de articolul 6 § 2 al Convenției este unul dintre elementele unui proces echitabil prevăzut de articolul 6 § 1. Aceasta ar fi încălcată dacă o declarație a unui funcționar public cu privire la o persoană acuzată de o infracțiune ar reflecta opinia că ea este vinovată înainte ca acest lucru să fie legal stabilit. Este suficientă, chiar și în lipsa unei constatări formale, existența unui context care să sugereze că funcționarul consideră persoana acuzată vinovată. În această privință, Curtea subliniază

importanța alegerii cuvintelor de către funcționarii publici în declarațiile lor înainte ca o persoană să fie judecată și găsită vinovată de comiterea unei infracțiuni (a se vedea *Daktaras v. Lithuania*, nr. 42095/98, § 41, ECHR 2000-X).

79. Curtea notează că părțile nu contestă faptul că reclamantul era cunoscut de public sub numele Micu. După examinarea atentă a declarației originale a dlui Gurbulea și a traducerii ei în limba engleză (a se vedea paragraful 10 de mai sus), Curtea conchide că ambele sugerează, în mod clar, că dl Gurbulea îl considera pe reclamant ca fiind vinovat de faptul că el era conducătorul unei organizații criminale. Totuși, chiar presupunând faptul că numele Micu a fost folosit ca denumire a organizației criminale și nu ca nume al reclamantului, după cum a sugerat Guvernul, rezultatul rămâne același. O declarație că o organizație criminală poartă numele cuiva constituie o acuzație implicită că purtătorul inițial al numelui (persoana) este într-un fel implicat în organizație. În caz contrar, pentru organizație pur și simplu nu ar exista motive de a-i purta numele. Prin urmare, declarația dlui Gurbulea a fost, în mod clar, o declarație cu privire la vinovăția reclamantului, care, mai întâi de toate, a încurajat publicul să-l considere pe acesta vinovat și, în al doilea rând, a prejudecat aprecierea faptelor de către autoritatea judiciară competentă. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 6 § 2 al Convenției.

VI. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 13 AL CONVENȚIEI COMBINAT CU ARTICOLUL 3

80. Reclamantul a susținut că în legislația națională nu exista un recurs prin care să fie cerută încetarea imediată a unei violări a articolului 3 din cauza condițiilor proaste ale detenției sale. El a declarat că condițiile proaste ale detenției sale se datorau finanțării insuficiente a sistemului penitenciar de către stat și că nicio instanță de judecată sau procuror nu putea să indice Parlamentului să majoreze bugetul.

81. Guvernul a declarat că reclamantul putea să depună o plângere la procuror sau să inițieze proceduri judecătorești, invocând direct prevederile Convenției.

82. Curtea reamintește că în hotărârea *Ostrovar v. Moldova* (nr. 35207/03, § 112, 13 septembrie 2005), ea a constatat o violare a articolului 13 pe motiv că nu existau recursuri efective împotriva condițiilor inumane și degradante de detenție din Republica Moldova. Ea notează că perioada detenției dlui Ostrovar a coincis parțial cu cea a reclamantului din această cauză și că Guvernul s-a bazat pe aceleași argumente ca și în cauza *Ostrovar*. În astfel de circumstanțe, Curtea nu consideră posibil de a se abate de la constatările sale din hotărârea

Ostrovar. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 13 al Convenției combinat cu articolul 3 al Convenției.

VII. APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

83. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înalțelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.”

A. Prejudiciul

84. Reclamantul a pretins 150,000 euro (EUR) cu titlu de prejudiciu moral suferit ca urmare a încălcării drepturilor sale garantate de Convenție. El a susținut că el a suportat suferințe psihice și fizice, neliniște și stres. De asemenea, el a solicitat Curții să indice Guvernului eliberarea sa imediată din detenție.

85. Guvernul a contestat suma pretinsă de reclamant și a susținut că nu existau probe că el a suferit vreun prejudiciu. El a cerut Curții să respingă pretenția reclamantului.

86. Având în vedere violările constatate mai sus și gravitatea acestora, Curtea consideră că acordarea unei sume cu titlu de prejudiciu moral în această cauză este justificată. Făcând evaluarea sa, în mod echitabil, Curtea acordă reclamantului EUR 8,000.

87. În ceea ce privește cererea privind eliberarea sa, Curtea consideră că în cazul în care, după cum este și în această cauză, o persoană a fost condamnată în urma unor proceduri care s-au desfășurat cu încălcări ale cerințelor prevăzute de articolul 6 al Convenției, o rejudecare sau redeschidere a cauzei, dacă este cerută, reprezintă, în principiu, o modalitate adecvată de redresare a violării (a se vedea *Öcalan v. Turkey* [GC], nr. 46221/99, § 210, ECHR 2005-IV).

B. Costuri și cheltuieli

88. Reclamantul a mai pretins EUR 10,845 cu titlu de costuri și cheltuieli angajate în fața Curții. El a prezentat o listă detaliată în care era indicat timpul lucrat de către avocatul său asupra cauzei și o listă detaliată a altor cheltuieli legate de examinarea cauzei. De asemenea, el a prezentat o copie a unui contract încheiat între el și avocatul său și o chitanță care confirma plata de către reclamant avocatului său a întregii sume pretinse.

89. Guvernul nu a fost de acord cu suma pretinsă pentru reprezentare și a contestat, *inter alia*, numărul de ore lucrate de către avocatul

reclamantului asupra cauzei și onorariul pe oră perceput de acesta. De asemenea, el a susținut că pretențiile erau excesive având în vedere situația economică din Republica Moldova.

90. Conform jurisprudenței Curții, un reclamant are dreptul la rambursarea costurilor și cheltuielilor doar dacă s-a dovedit faptul că ele au fost realmente angajate, necesare și rezonabile ca mărime. În această cauză, având în vedere informația de care dispune, criteriile de mai sus și complexitatea cauzei, Curtea consideră rezonabil să acorde reclamantului suma de EUR 7,500 cu titlu de costuri și cheltuieli.

C. Dobânda de întârziere

91. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda de întârziere să fie calculată în funcție de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* pretențiile formulate în temeiul articolului 5 § 4 al Convenției în ceea ce privește confidențialitatea întrevederilor dintre reclamant și avocatul său în timpul procedurilor cu privire la arestarea preventivă și în ceea ce privește lipsa de independență și imparțialitate a judecătorilor care au dispus și prelungit arestarea preventivă a reclamantului inadmisibile;
2. *Declară* pretenția formulată în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției în ceea ce privește inechitatea procedurilor administrative intentate împotriva reclamantului inadmisibilă;
3. *Declară* restul cererii admisibil;
4. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 3 al Convenției în ceea ce privește condițiile de detenție a reclamantului;
5. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 5 § 3 al Convenției;
6. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 6 § 1 al Convenției din cauza lipsei unei audieri în fața Curții Supreme de Justiție;
7. *Hotărăște* că nu este necesar de a examina separat celelalte pretenții ale reclamantului formulate în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției;

8. *Hotărâște* că a avut loc o violare a articolului 6 § 2 al Convenției;
9. *Hotărâște* că a avut loc o violare a articolului 13 al Convenției combinat cu articolul 3 al Convenției;
10. *Hotărâște*
- (a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni de la data la care această hotărâre devine definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției, EUR 8,000 (opt mii euro) cu titlu de prejudiciu moral și EUR 7,500 (șapte mii cinci sute euro) cu titlu de costuri și cheltuieli, care să fie convertite în valuta națională a statului pârât conform ratei aplicabile la data executării hotărârii, plus orice taxă care poate fi percepută;
 - (b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;
11. *Respinge* restul pretențiilor reclamantului cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 27 noiembrie 2007, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

T.L. EARLY
Grefier

Nicolas BRATZA
Președinte